

35

2025

MOUNTAIN WILDERNESS DE CATALUNYA

EN DEFENSA DE LA MUNTANYA

**Degradació de les muntanyes catalanes
i de les activitats tradicionals sostenibles**

Decàleg d'amenaques i agressions

EDITORIAL

Mountain Wilderness, alpinistes de tot el món en defensa de l'alta muntanya?

Iniciem l'any 2025 amb aquest butlletí número 35 i, coincidint amb els 35 anys del naixement de *Mountain Wilderness Catalunya*, el centrem en com veureu en la presentació d'un "Decàleg contra les agressions i amenaces que pateixen les muntanyes de Catalunya i les pràctiques muntanyenques sostenibles".

Enguany es compliran com hem dit 35 anys des d'aquell 22 de maig de 1990 en què va tenir lloc la presentació de *Mountain Wilderness Catalunya* a Barcelona, amb la presència dels grans alpinistes italians Carlo Alberto Pinelli i Alessandro Gogna, coordinador general i secretari general, respectivament, de la tot just creada *Mountain Wilderness Internacional*. A més l'any 2025 ha estat declarat per les Nacions Unides "Any internacional per a la preservació de les glaceres", amb l'objectiu d'incidir en la consciència mundial sobre el paper essencial de les glaceres, la neu i el gel en el sistema climàtic i el cicle hidrològic global.

És un bon moment per fer un pas enrere en el temps, per poder agafar revolada i energia per fer un salt endavant.

Durant l'estiu de 1986, amb motiu de celebrar-se el bicentenari de la primera ascensió al Montblanc, un nombrós grup d'alpinistes d'arreu del món varen subscriure un manifest, elaborat pel Club Alpí Acadèmic Italià (CAAI), en defensa de l'alta muntanya i molt especialment del Mont Blanc, considerat el "santuari" de la cultura alpinística mundial.

Aquest manifest fou la llavor del conveni internacional que en forma de seminari va tenir lloc a Biella (Itàlia) el 1987, amb participació catalana, on naixeria *Mountain Wilderness Internacional-Alpinistes de tot el món en defensa de l'alta muntanya* que marcava les seves tesis fundacionals, filosofia i objectius en el document "Tesis de Biella".

Des de llavors la pregunta segueix ben viva: què és la defensa de l'alta muntanya?

En 35 anys *Mountain Wilderness Catalunya* hem organitzat moltes accions en defensa de l'alta muntanya. La primera fou l'"Operació Molières", l'any 1991, que implicava la neteja d'una de les valls més boniques del nostre Pirineu. Des del cim fins al fons de la vall es recolliren una tona de deixalles, que l'helicòpter s'endugué. I s'aprofità la jornada per restaurar el refugi-bivac de Molières amb una munió de pintors que el deixaren totalment condicionat. Des de llavors ençà hem fet moltes més accions fins arribar a les darreres d'aquest any 2024 a Montserrat, Montsec, Alta Cerdanya i Tossal de Cambrils, que trobareu resumides en aquest butlletí (i també en el nostre web). I esperem fer-ne moltes més!

Però a més d'acció per defensar l'alta muntanya pensem que també cal reflexió, i ho hem de fet entre tots i totes. Per això convidem a tots els socis i sòcies, i en general a tots els amants de la muntanya a llegir aquest butlletí i el decàleg que hi presentem com a eina que ens pugui ajudar a seguir defensant entre tots i totes aquestes muntanyes que tant estimem i gaudim.

Salut i muntanyes !

■ A la memòria de Joan Cervera, President d'Honor de Mountain Wilderness de Catalunya

Joan Cervera i Batariu, President d'Honor de Mountain Wilderness de Catalunya (MWC), va morir als noranta-set anys el 18 d'abril de 2024. Ell ha estat un dels més importants impulsors de l'excursionisme català en el seu vessant més cultural i compromès. Son innumerables les coses que va fer en Joan per Mountain Wilderness, tant a MWC com a MW Internacional i son infinitament més innumerables les que va fer per a l'excursionisme català, escrivint llibres i articles, organitzant actes de tot tipus, homenatges, promovent la cultura excursionista arreu... Entre moltes altres coses va ser cofundador de les primeres Jornades de Medicina de Muntanya, va ser un dels promotors i primers realitzadors de la Matagalls-Montserrat, dels principals impulsors de la Flama de la Llengua

Catalana i de l'any Pompeu Fabra, organitzador del Congrés Internacional de les Altes Muntanyes de la Mediterrània sota el lema: "Protegir cultura, protegir natura". També va organitzar infinitat d'actes relacionats amb la música o el teatre muntanyencs.

En l'àmbit associatiu Joan Cervera, soci del Club Excursionista de Gràcia (CEG) des de 1950, va ser President del GEDE del CEG (1953-1957), President del mateix CEG (1957-1961) i, més endavant, vicepresident, President del Grup de Socors a la Muntanya de la Delegació Catalana de la FEM (1961- 1963), President de la Delegació Catalana del GAME (1963-1965) i President de Mountain Wilderness de Catalunya (1991-1995), mentre també era vicepresident de la FEEC (1992-1995).

A continuació, com a exemple de les moltes coses que en Joan Cervera va liderar, adjunto el text que li vaig escriure l'any 2019, en la celebració dels 30 anys de MWC en que vam decidir que seria el President d'Honor vitalici de l'entitat i em va tocar fer-li el lliurament de la placa.

Joan Cervera, President d'Honor de MWC

Avui refermem com a President d'Honor de Mountain Wilderness de Catalunya a Joan Cervera i Batariu, mestre i amic que ens ha assenyalat el camí, constant i tossudament, durant aquests 30 anys de Mountain Wilderness de Catalunya.

En Joan no només ha estat President de l'entitat en els inicis, de 1991 a 1995, just després d'en Jordi Pons i abans d'en Josep Sicart, sinó que en va ser un dels principals impulsors i difusors, en l'època de màxima expansió de l'entitat i quan més impacte mediàtic va tenir per la repercussió d'algunes accions –com la neteja a l'Everest–.

Però cal destacar el seu impuls als actes de conscienciació, dotats de contingut, que han fet de la defensa de les muntanyes una lluita de fonament i d'opinió consolidada. Amb la seva tasca i la seva clarividència en el lideratge, en el guiatge... i amb els seus escrits.

El compromís d'en Joan, però, ja ve de lluny. Tot i que molts ja ho sabeu, cal recordar la seva lluita des del Consell Nacional Català, en tant que Secretari sota la presidència de Josep Maria Batista i Roca. Ha estat President del Club Excursionista de Gràcia i vice-President de la FEEC i, durant molts anys, Garant Internacional de Mountain Wilderness Internacional.

En la defensa de Catalunya a les principals institucions internacionals, ell va ser un puntal clau i avui ho vull reivindicar. Ja sabeu que soc President de Mountain Wilderness Internacional de fa 9 anys i que ostento aquesta presidència com a Català, en tant que Mountain Wilderness de Catalunya és membre de ple dret de l'associació internacional.

La nostra (MW Internacional) és una associació complexa quan a òrgans, ja que els Garants Internacionals tenen molt pes, al marge de l'executiva i en Joan Cervera ha estat membre de l'executiva del bureau i, també, Garant Internacional, durant molts anys. Alhora, som, i hem estat, una associació influent, fundada per Reinhold Messner i que tenim com a ex-Presidents a Sir Edmund Hillary i Chris Bonnington. L'actual President Honorari és en Kurt Diemberger.

Quan en Josep Sicart va entomar la Coordinació Internacional (2003-2005), després de C.A.Pinelli i abans d'en Patrick Gabarrou, en Joan, com he explicat, era un dels representants més influents dels Bureau Internacional. Eren els meus inicis –en tant que Secretari General amb en Sicart– i tinc molt present la força i el poder de convicció d'en Joan Cervera, contrastant els més escèptics que no volien reconèixer Catalunya com a membre de ple dret, tot intentant de menystenir-nos o

d'agrupar-nos amb Mountain Wilderness d'Espanya. Amb ell vam aconseguir que això quedés enrere.

I ara disculpeu-me un petit apropament més personal...

Benvolgut Joan, l'any 2005 vaig tenir l'honor d'acompanyar-te a recollir la medalla d'or de la ciutat i el 2012 la Creu de Sant Jordi, la principal distinció del país, però una més de les moltes que has rebut. Ens coneixem de tota la vida i crec que has estat una de les persones més influents en la meua trajectòria social en l'excursionisme. Al Gràcia i en altres àmbits, amb molts actes, excursions, reunions... però destacaré tres fets essencials i importants per mi, que alhora són exemple del teu mestratge:

- Després que em proposessis, juntament amb en carles Albesa, com a relleu vostre de l'equip assessor dels Llibres de Motxilla, el 1993 vas presentar i prologar el llibre "Excursionisme i Escoltisme" que havíem escrit l'Eduard Vallory i jo mateix, on es cita força Mountain Wilderness de Catalunya. El teu mestratge va ser essencial, tant per mi com per l'Eduard, en aquell projecte i en altres coses que vindrien.

- El 1996 tu vas organitzar el 80è aniversari de la Llibreria Quera al Museu Colet, en un acte emotiu i trist perquè va coincidir amb la mort del meu avi, amb la meua mare de protagonista. És un acte més dels molts que has impulsat i, per això, molts estem sempre a la teua disposició per coses així. No en va, la llibreria Quera va ser un dels principals punts de captació de socis per a MWC en els inicis.

- L'any 2003 vam anar plegats al Bureau Internacional al masís de la Chartreuse. T'havien operat feia poc i no havies pogut sortir a la muntanya en un temps llarg. Junts vam pujar al cim, lentament, per tu i per la meua companya, que estava embarassada de la meua filla petita, però el vam gaudir com si fos el primer... un any més tard vam ser al Comabona a l'Assemblea Internacional de la Cerdanya, però hem seguit compartint cims, com el que no vam fer el 2008 als 20 anys de MW a Biella (Aosta).

Avui, tinc la joia de lliurar-te el màxim honor de Mountain Wilderness de Catalunya i, per la teua tasca i el teu exemple, et seguim reconeixent com a President d'Honor de l'entitat.

Gràcies Joan, restem al teu servei i continuarem la teua tasca.

Visca les muntanyes i visca Catalunya!!!

Jordi Quera

Vicepresident de Mountain Wilderness Internacional

Finalment, citar les distincions més importants de Joan Cervera i Batariu

- Membre d'honor del GAME (1964)
- Membre d'honor del GEDE (1970)
- Medalla Forjador de la Història Esportiva de Catalunya, atorgada per la Generalitat de Catalunya (1993)
- President d'honor de Mountain Wilderness de Catalunya (1996) (2019)
- Garant Internacional de Mountain Wilderness Internacional (1998)
- Medalla d'Honor de Barcelona (2005)
- President d'honor del CEG (2011)
- Ensenya d'Or de la FEEC (2011)
- Creu de Sant Jordi (2012)
- Premi d'Actuació Cívica de la Fundació Lluís Carulla.
- President d'Honor de l'Associació Cultural L'Independent de Gràcia
- Menció especial al Millor Historial Esportiu de la II Nit de l'Esport de Gràcia
- Premi a la millor trajectòria esportiva individual en l'edició 2014 dels premis Nit de l'Esport de Gràcia.
- Premi d'Honor Vila de Gràcia (2015)

MUNTANYBAM

Esperes de fins a mitja hora per poder travessar el Pas de Mahoma al pic de l'Aneto, el sostre dels Pirineus

Una situació fruit de la massificació cada cop més habitual als pics pirinencs més emblemàtics durant els dies festius d'estiu.

- Denunciem que les administracions de Catalunya (Generalitat, consells comarcals i ajuntaments) **no promoguin un model sostenible** per a les activitats econòmiques i turístiques que es duguin a terme en els espais naturals del nostre país.
- Denunciem **el trànsit rodat pels corriols i pels camps a través** de les zones de muntanya. L'auge de les bicicletes amb bateria comporta un creixement exponencial i insostenible d'aquesta circulació. Els vehicles de rodes erosionen i malmeten els corriols fins a convertir-los en intransitables a peu.
- Denunciem **l'organització de curses de muntanya que comportin erosió**. El pas de centenars de corredors per una pala herbosa o per una tartera provoca alteracions importants en l'ecosistema. A més, l'ús competitiu també malmet els camins històrics que formen part del patrimoni cultural del nostre país.
- Denunciem **l'arbitrarietat de la regulació en les activitats de muntanya** per part de les administracions pel fet de no tenir en compte el llegat i la cultura excursionistes. En alguns indrets es prohibeix la pràctica d'activitats minoritàries i sostenibles en la natura (el bivac a l'alta muntanya, l'obertura i repetició de vies d'escalada clàssica) mentre, no només es tolera, sinó que es promou i s'estimula l'accés massificat als espais naturals.
- Denunciem **l'abús d'ancoratges fixes** en les parets de Catalunya, en especial les que són idònies per a la pràctica de l'escalada clàssica. L'excés d'equipament fix no concorda amb l'esperit de l'alpinisme, declarat Patrimoni cultural immaterial de la humanitat per la UNESCO el 2019.
- Denunciem **les conductes incíviques i irresponsables** de moltes persones que van a les muntanyes com si fossin parcs temàtics destinats al joc, l'esport o el gaudi i no uns espais altament valuosos que cal respectar i preservar. Tothom té dret a anar a la muntanya, però amb cura i responsabilitat envers el seu patrimoni natural i cultural.

TURISME

El sector turístic de Lleida i el Pirineu bat un nou rècord durant l'estiu amb més de 604.000 visitants

El turisme estranger també assolix les seves millors dades històriques en època estival

PALLARS DIGITAL
14 de juliol de 2022 a les 08:00 h

CRISI DE L'HABITATGE AL PALLARS SOBIRÀ: "NO POTS VIURE AQUÍ PERQUÈ TOT SÓN SEGONES RESIDÈNCIES I LLOGUERS TURÍSTICS"

EL NEGOCI IMMOBILIARI DIFICULTA L'ARREGLAMENT A UNA COMARCA PIRINÈNCA QUE VIU LLIGADA AL TURISME DE TEMPORADA, ESPECIALMENT ELLI VINCULAT A LESQÜEL LES SITUACIONS LÍMIT A L'HORA DE TROBAR UN HABITATGE DE PRIMERA RESIDÈNCIA SE SUMEN A LA MANCA DE SERVEIS I A LA DEPENDÈNCIA D'UN MODEL MOLT QÜESTIONAT PER L'EMERGÈNCIA CLIMÀTICA

PRULLANS

Impulsen vint miradors de la Cerdanya

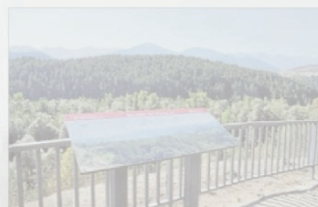
Un projecte de Turisme Cerdanya busca destacar la singularitat d'aquests espais per fomentar un turisme sostenible i inclúsiu a la comarca

C. SANS

Turisme Cerdanya ha impulsat un projecte per posar de relleu els miradors de la comarca, una iniciativa que busca destacar els paisatges singulars de la regió i promoure el turisme sostenible. Financiat amb la recaptació de la taxa turística, el projecte inclou la identificació i promoció de vint punts d'observació repartits per tota la Cerdanya.

En una primera fase, Turisme Cerdanya ha creat un mapa interactiu, disponible a la seua pàgina web, amb la localització dels vint miradors seleccionats, un per municipi, més uns altres tres d'ubicats a les Entitats Municipals Descentralitzades d'Estàtua, Pi i Armsa.

Els visitants podran viure en aquest sentit, una experiència que els connectarà amb la natura i el patrimoni paisatgístic. En cada localització hi ha informació detallada sobre l'accessibilitat i el paisatge que es pot observar.

Vistes des del mirador de Prullans.

L'entitat preveu la instal·lació de taules d'observació en relleu amb plaques QR que permetran l'accés a continguts auditiu en quatre idiomes (català, castellà,

anglès i francès), amb la qual cosa es permet també a les persones invidents visualitzar el paisatge de l'entorn. També milloraran l'accessibilitat per a persones amb mobilitat reduïda i duran a terme actuacions per garantir la seguretat i confort dels visitants, amb la instal·lació de baranes i la reparació de les passarel·les.

Turisme respectuós

Amb aquest projecte, l'entitat vol reafirmar l'aposta de la comarca per un turisme respectuós amb el medi ambient i accessible per a tothom: "Volem que qualsevol persona, independentment de les seues capacitats, pugui gaudir dels paisatges únics que ofereix la Cerdanya", van explicar des de Turisme Cerdanya.

3Cat

El Montseny regula l'accés al parc els caps de setmana per evitar la saturació de cotxes

Des d'ara fins al 8 de desembre, es podrà aparcar de forma gratuïta a Fogars de Montclús i hi haurà més servei d'autobús p...

324

■ Breus reflexions sobre cada punt del decàleg de MWC

Sobre el punt 1

Fa pensar el fet que els creadors i promotors dels denominats megaprojectes o macroprojectes siguin aquells que se senten dipositaris del seny, del sentit de l'ordre i de les claus mestres del bé públic. No cal gaire esforç per adonar-se que es tracta d'una minoria situada en els estats més elevats de la societat, configurada per grans emprenedors, líders socials i polítics, alts càrrecs de les administracions i de prestigioses institucions (com el COI, per exemple)... Aquests prohoms, autèntics visionaris, a vegades es dignen a fer partícips a la resta dels mortals les seves idees transformadores i altruistes, tot promentent-los grans millores en les infraestructures, un augment accelerat de l'activitat econòmica, feina de qualitat i en quantitat, prosperitat i felicitat. Tenim alguns exemples recents de megaprojectes a casa nostra: els frustrats JJOO d'hivern, ara en *stand bi* fins que sorgeixi una nova oportunitat de tornar-los a despertar; el Hard Rock, des de fa temps instal·lat a la corda fluixa entre el ser i el no ser; la ja esdevinguda Copa Amèrica, el balanç real de la qual ja és del domini públic. I, com a cas paradigmàtic per a una comarca de muntanya, no podem oblidar l'avort de les pistes d'esquí d'Espui, denominat pomposament *Vallflosca Interllacs Esquí Resort*, que havia d'incloure una gegantina i moderna estació d'esquí, hotels, apartaments turístics i fins i tot de socials, un camp de golf i un munt d'altres ofertes de lleure. L'escenari que ha deixat és de desolació, la incògnita és com sobreviuria si s'hagués dut a terme en uns temps marcats pel declivi de la innivació, l'estancament de la pràctica de l'esquí alpin i la saturació del mercat immobiliari.

Però la brillantor amb què ens venen aquests productes s'apaga completament si es miren des del peu de la talaia des d'on senyoregen els privilegiats. Només cal que ens fem algunes preguntes, que reflexionem i ens informem una mica per veure'n l'entrellat. Com queden els espais naturals, rurals i urbans quan ha passat el cicló d'un megaprojecte? El rastre d'asfalt, construccions, urbanitzacions i alteracions de tota mena que deixa és sostenible i aporta guanys permanents per als territoris afectats? En quantes mans es reparteixen els seus principals beneficis econòmics? Quina és

la qualitat i durada de les feines que proporciona? Enriqueixen o empobreixen el teixit social i cultural que malda per perviure en els seus dominis? Què passa amb els preus dels habitatges de compra o de lloguer? Com encaixen la resta d'activitats econòmiques, sobretot les tradicionals, davant el monocultiu econòmic -gairebé sempre turístic- que proposen? Vistos des del terra aspre dels seus suposats beneficiaris, els megaprojectes són aterridors.

Jaume Llanes

Sobre el punt 2

Imagino que arribaríem a un consens per afirmar que l'excursionisme i la muntanya incorporen un conjunt d'elements que combinats fan que sigui una experiència especial. Estic pensant en l'esforç, la superació, el gaudi, la contemplació, la natura, la bellesa, etc.

És per això que els intents que es fan de reduir al màxim l'esforç ataquen un dels pilars bàsics de l'activitat muntanyenca i, per tant, en el retorn que en tenim, atès que la satisfacció que experimentem està, en part, en relació amb l'esforç que ens ha suposat.

Dubto, per exemple, que les sensacions i percepcions d'una persona que ha fet una ascensió amb esquís i d'una altra que, practicant l'heliesquí, hagi estat transportada fins al cim d'una muntanya puguin ser les mateixes.

Si addicionalment al que he esmentat, constatem –crec que de forma evident– que el fet de no facilitar l'accessibilitat és un element de preservació del espais naturals, no podem més que denunciar els intents que es facin en sentit contrari.

Possiblement entre el blanc i el negre hi ha grisos, perquè de ben segur que pot haver-hi alguna infraestructura que pugui beneficiar als autòctons d'una zona, raó per la qual és necessari un equilibri, encara que la balança sempre s'hauria de decantar clarament cap el cantó més "wilderness" possible.

D'altra banda, actualment ens trobem en la tessitura de voler facilitar i difondre al màxim l'activitat a muntanya –també per part de les Administracions–, amb un reclam a voltes propagandístic, i per l'altra la necessitat d'implementar normatives per pal·liar els efectes de massificació. Contradiccions dels nostres temps. Les aproximacions més alineades amb la pràctica tradicional, sovint de la mà del centres i clubs excursionistes, són la millor garantia de preservació. Si avancem en educació, humilitat i respecte vers els espais naturals, tota normativa serà sobrera.

Núria Puig

Sobre el punt 3

La febre dels miradors: quan la intervenció humana desvirtua la natura

En els darrers anys, s'ha estès la mania de construir miradors i altres instal·lacions en espais de muntanya. Aquestes estructures, que teòricament pretenen "posar en valor" el paisatge, sovint tenen un efecte contrari: malmeten l'entorn, alteren la percepció del paisatge i transmeten un missatge equivocament de dominació humana sobre la natura. També l'excés de senyalització provoca aquesta sensació i abona l'accés de gent sense experiència a la muntanya, amb el risc que comporta.

Un exemple paradigmàtic d'aquesta tendència és l'allau de projectes de miradors a Catalunya. El més gran dels contrasentits és que realment no aporten res al que ja hi havia. En els de coll de Bóixols o del port del Cantó, com a exemple, no milloren en cap cas la vista i ni tan sols s'ha ampliat l'aparcament, per tant, són absolutament superflus, com ho són les grans passarel·les metàl·liques o plataformes de vidre o altres estructures

que no només trenquen l'harmonia del paisatge, sinó que també actuen com a focus de massificació i degradació. Espais que abans eren tranquils i propicis a la contemplació ara s'omplen de gent, soroll i deixalles. Ni el suposat atractiu turístic ho justifica, en cap cas.

El que és paradoxal és que aquestes instal·lacions siguin innecessàries i, per tant, posin en relleu potser altres interessos, els quals no justifiquen les despeses fetes amb diners públics. La bellesa d'un paisatge natural no requereix cap intervenció per ser apreciada. El propi entorn ofereix punts de vista excepcionals, accessibles sense necessitat d'alterar-lo.

En lloc de crear nous elements artificials, les institucions haurien de centrar els seus esforços a protegir i conservar els espais naturals. Deixar que la muntanya parli per si mateixa, sense mediacions ni artificis, és el millor homenatge que podem fer al seu valor únic i salvatge.

Jordi Quera

Sobre el punt 4

Les vies ferrades van ser un "invent" militar de l'exèrcit italià durant la primera Guerra Mundial (1914-1918) per accedir amb més facilitat a certs indrets de les Dolomites (Alps).

A principis del segle XXI, es van començar a popularitzar com a activitat esportiva al medi natural. Com? Amb la instal·lació de diferents elements metàl·lics, evidentment artificials, que permeten que persones no habituades a l'escalada puguin

accedir a llocs, fins llavors, reservats a persones escaladores.

Però això no ha acabat aquí. La “metal·lització” de la muntanya, com és evident, s’ha anat estenent en escales, ponts tibetans, rellotges solars, miradors i altres elements que no feien cap falta i que són una nova agressió al medi natural.

Potser no és la més gran amenaça que hi ha al medi natural, però és una altra manera de gastar diners, generalment públics (és a dir, de tothom), per a generar instal·lacions que no eren necessàries i que malmeten un entorn delicat i ja sotmès a moltes pressions antròpiques.

Carles Giner

Sobre el punt 5

Puigcerdà va acollir el mes d’octubre del 2024 el debat sobre el futur de les muntanyes europees amb el **XIII Congrés d’Euromontana**. Més de 250 representants de governs, empreses i institucions europees es van trobar per compartir solucions pràctiques que fomentin la sostenibilitat, la resiliència i el desenvolupament econòmic de les àrees de muntanya, en un moment clau marcat pels reptes del canvi climàtic.

Carles Guàrdia Carbonell, Director General de Polítiques de Muntanya de la Generalitat de Catalunya, va presentar les seves aportacions sota el títol *La Nova Estratègia Catalana per a les Zones de Muntanya*. Aquesta estratègia busca abordar els reptes i oportunitats que enfronten les zones de munta-

nya a Catalunya, però genera preocupacions pel que fa a la seva sostenibilitat.

Guàrdia va destacar la importància de fomentar el desenvolupament econòmic i turístic en aquestes àrees, amb l’objectiu de revitalitzar l’economia local i millorar la qualitat de vida dels residents. No obstant això, qüestionem si aquesta estratègia promou un model realment sostenible pel que fa a les activitats econòmiques i turístiques en espais naturals.

Sabem per experiència que el creixement turístic i econòmic il·limitat comprometen els valors naturals i culturals de les zones de muntanya. És fonamental trobar un equilibri entre el desenvolupament i la conservació, assegurant que les activitats que es duen a terme respectin el medi ambient i contribueixin a la sostenibilitat dels ecosistemes a llarg termini.

La millora de la connectivitat digital que proposa el Director General pot ser un facilitador del desenvolupament econòmic i social d’aquestes zones. Però preservar i fer grans les muntanyes exigeix posar *barreres de fatiga*, evitant la construcció d’infraestructures que les empetiteixen, degraden i massifiquen (miradors, pistes, carreteres, funiculars...) i aquesta visió encara no és present en el seu discurs sobre la connectivitat física.

Ens agrada sentir parlar al Sr. Guàrdia de la necessitat de participació activa dels habitants de les zones de muntanya en el disseny i implementació de polítiques i de la importància de diversificació de les economies locals, tot donant suport a activitats tradicionals com la ramaderia i l’agricultura i altres sectors que puguin generar ocupació i riquesa sense comprometre el patrimoni natural. També ens complau el seu discurs sobre la importància de l’educació i la sensibilització sobre els valors de les zones de muntanya, tant per a residents com per a visitants, per promoure un turisme responsable i respectuós. Però això no pot ser només una declaració d’intencions i ha de tenir traducció i concreció a nivell pressupostari.

Els cicles polítics són massa curts al costat dels cicles geològics. Queda feina a fer a nivell institucional per assegurar que les propostes no només serveixin per a un creixement immediat, sinó que promoguin realment un model sostenible en el temps que beneficiï tant les comunitats locals com l’entorn natural.

Lambert Colàs

Sobre el punt 6

D'un temps ençà estem veient com s'incrementa l'afluència de bicicletes per corriols de muntanya, tarteres o prats. Moltes són amb motor elèctric, i, per tant, vehicles motoritzats, en principi prohibits en la majoria d'espais naturals.

Les bicicletes erosionen els corriols, sobre tot en els descensos. La frenada de la roda que baixa a molta velocitat s'endú la terra, tot creant, amb la freqüentació, un xaragall que quan ploqui canalitzarà l'aigua enlloc de deixar que aquesta s'escampi de manera natural. I l'erosió serà cada vegada més profunda, fins que el corriol sigui intransitable. A més, molts corriols s'endinsen en zones tranquil·les de bosc, on habiten moltes espècies. El pas accelerat de les bicicletes pot espantar els animals, alterant els seus patrons de comportament i, en alguns casos, obligant-los a abandonar les seves àrees de reproducció o alimentació.

També hi ha casos en els quals es vol monetitzar la muntanya els 365 dies de l'any: s'inventen una estació de muntanya, puguen a les persones ciclistes amb remuntadors, i aquestes baixen trepidants i exultants d'adrenalina, alienes al grapat de plantes i animals que estan assolant, al medi que estan arrasant.

La darrera tendència és enfilarse amb les bicicletes a cims escarpats per fer descensos impossibles, d'aquells que es publicaran a les xarxes i alimentaran egos famolencs d'admiració. Aquestes bicicletes, hauran erosionat i modificat el paisatge de les tarteres, alterant-ne l'estructura de l'ecosistema, imprescindible per a la supervivència de la flora endèmica i la fauna autòctona que viu sota el rocam.

En la majoria dels casos esmentats, aquestes activitats es realitzen amb la percepció que la muntanya és un parc d'aventures on exhibir les nostres gestes i habilitats. I no, la muntanya és un hàbitat fràgil del qual en depèn la nostra vida arreu.

A tot el món s'ha perdut un 69% de biodiversitat en cinquanta anys, d'acord amb l'Índex del Planeta Viu. A Catalunya la xifra és del 25% en divuit anys.

Potser que ens en fem responsables per conservar tan valuós llegat.

Alba Martínez

Sobre el punt 7

L'auge de les curses de muntanya és un fenomen que, si bé pot semblar positiu a primera vista, amaga profundes implicacions. Els ecosistemes muntanyosos són extremadament vulnerables. La seva biodiversitat, que inclou espècies úniques adaptades a aquestes condicions específiques, es pot veure amenaçada per l'alteració del sòl. Quan els corredors travessen aquestes àrees, l'impacte és immediat: compactació del sòl, erosió, acceleració de l'efecte de la gravetat sobre les tarteres, destrucció de vegetació, pertorbació de la fauna..., provocant, en molts casos, la pèrdua d'espècies que no poden sobreviure en condicions tan adverses.

Les curses de muntanya han comportat, en alguns casos, la degradació de camins i senders que són testimonis de la història de les comunitats que habiten el territori; sovint rutes històriques que són un llegat cultural i un recurs turístic de gran valor.

L'any 2014 Josep Maria Mallarach, expert en gestió de la natura, ja alertava en un article a La Vanguardia (1) sobre la mercantilització dels espais naturals amb la justificació d'una activitat esportiva. Les curses generen una activitat econòmica important i, quan es prioritza la quantitat de participants sobre la conservació del medi ambient, es genera un cercle viciós on la natura pateix les conseqüències de l'afany competitiu i de lucre. L'impacte educatiu és nefast, el missatge a la població acaba sent que un espai protegit no és diferent dels altres i que tot val per l'obtenció de beneficis.

Els organitzadors han de ser responsables i considerar l'impacte ambiental dels seus esdeveniments. Hi ha alternatives a les curses massives, com les competicions de menor escala que limi-

ten el nombre de participants, o aquelles que se centren en la conservació i restauració d'espais naturals. Aquestes iniciatives minimitzen l'impacte i ofereixen una experiència més enriquidora als participants. La cursa per la sostenibilitat ha de ser la prioritat.

1. www.lavanguardia.com/natural/20140113/54398048265/carreras-montana-insostenible.html

Lambert Colàs

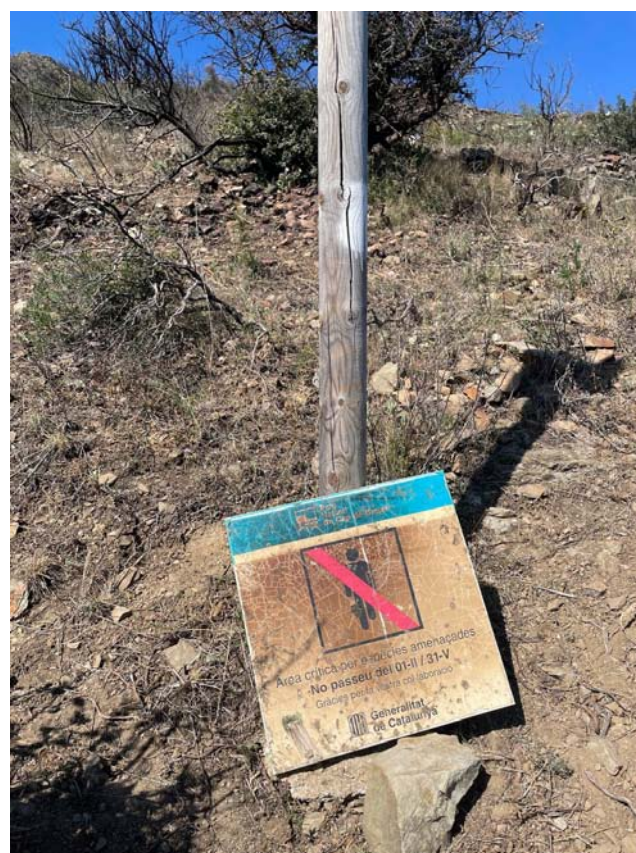
La imatge adjunta, de l'anterior però recent retolació del indret afectat, il·lustra per si sola l'esperit amb el que el propi sistema gestiona determinats afers suposadament proteccionistes. Un racó marginal on la deixadesa rovellada transmet que no cal cap prevenció, ni avisos dignes a visitants inexistents, però on de fet s'actua amb contundència. En part precisament perquè no hi ha ningú a l'altra banda. Com per contrarestar les mancances en el que veritablement importa. Maten mosques, i a canonades, però tenen por dels dracs.

Joan Jover

Sobre el punt 8

El cas recent de restriccions d'accés a la Roca del Caltré, dins el Parc Natural Cap de Creus, és un exemple d'actuació arbitrària i excessiva de les institucions envers el col·lectiu excursionista. Aquesta paret propera a Port de la Selva, on rarament s'hi ha vist algú amb motxilla i on senzillament hi pesava una vaga restricció d'accés estacional per nidificació, de sobte ha vist alterat el seu estatus i des del 2023 no es pot visitar en cap moment de l'any. El Departament d'Acció Climàtica ha tancat un tros de muntanya i ha llençat la clau. Tot per unencontre fortuït entre tècnics del Parc i escaladors. I aquesta reacció severa s'aplica ni més ni menys que a mig quilòmetre de cases i carreteres amb un impacte turístic d'una magnitud que no cal descriure. I per si el vedat fos poc, els Agents Rurals han sostret els pocs ancoratges d'un (segurament únic) itinerari d'escalada que es dibuixava a l'esmentada roca. Amb o sense restriccions, el que no es pot fer és destruir amb la salvaguarda de l'uniforme perquè aleshores es desarticula l'argument proteccionista i el debat es desplaça a un terreny molt perillós. Una via d'escalada tradicional és una obra d'autor que mereix respecte; parla d'esforç, estil i compromís. Encara que quedi allà només com una peça de museu.

Alguns funcionaris d'Acció Climàtica amb poder decisorí desconeixen què és l'escalada i les seves diferents modalitats, així com els seus diversos graus d'impacte. Prohibeixen sense entendre l'amenaça i sense buscar l'assessorament d'agents amb coneixement de causa (escaladors locals, entitats excursionistes, guies de muntanya...). I el més trist, i que qüestiona un referent de país, és que aquesta mena d'accions destraleres posen en evidència una profunda mancança institucional: la desconexió amb la cultura excursionista i tot el que comporta de valors i tradició.

Rètol d'Acció Climàtica a les rocalies de la Roca del Caltré fins, com a mínim, maig del 2023 (foto de Joan Jover)

Sobre el punt 9

Avui en dia ningú no qüestiona el fet que la sobrepressió sobre les parets de muntanya es directament proporcional a l'equipament de les vies. Posem per exemple la fotografia que il·lustra aquest article, on podem veure que, a la Serra de les Canals (Oliana), on existeixen diferents vies d'estil "clàssic", la via ferrada equipada l'any 2019 ja presenta una marcada línia d'erosió.

L'esperit de l'alpinisme es basa en l'ascensió (i descens) de muntanyes des de la perspectiva de

l'autosuficiència, la utilització mínima de recursos i la descoberta. L'ascensió de muntanyes utilitzant equipaments i instal·lacions de tercers degrada l'experiència pròpia i converteix l'alpinisme en activitat de turisme a l'aire lliure. No podem entendre com a alpinisme pujar la cara nord de l'Aiguille de Midi amb telefèric, tot i que sí que ho és escalar l'Esperó Frenco d'aquesta mateixa vessant... Ningú no dubtarà, doncs, que la pressió sobre aquest cim és degut al turisme i no a l'alpinisme.

Així, hem d'entendre que els equipaments a les muntanyes són instal·lacions turístiques. El component esportiu necessari per a la pràctica de l'alpinisme és l'equipament zero: escalar per les pròpies aptituds i no en base a un equipament previ de tercers... Això no implica eliminar ancoratges abandonats per ascensions anteriors (especialment els expansius) que poden reaprofitar-se, però si impliquen convertir-se en un turista dependent d'un equipament previ.

La instal·lació turística ens comporta la implacable destrucció de l'esperit «wilderness» de la natura, i la converteix en objecte de comerç i especulació: malgrat pugui haver-hi un turisme ecològicament sostenible és incompatible amb l'esperit alpinístic.

Si, és cert, que avui en dia no podem escapar completament d'aquesta imposició de la instal·lació; que va des de el nostre cotxe, la carretera, o el Gore-Tex, o les Vibram... Però si podem posar límits als equipaments fixos de les nostres parets, mantenint-les el més netes possible. Entenent que, qualsevol cosa que portem des de fora d'aquest medi vertical són deixalles, absolutament prescindibles.

Koki Gassiot

Sobre el punt 10

Respectar, conèixer i estimar les muntanyes defineix un país civilitzat. En tant que patrimoni natural en el seu sentit més ampli: reserva d'aigua, de fauna, de boscos, d'aire, de relleu -fins fa poc inalterat, de silenci... També com a espais d'herència cultural manifestada en múltiples vessants, des dels parlars fins l'arquitectura. I, encara més, el bé immaterial del solatge de l'excursionisme: la dèria per conèixer, aproximar-se i explorar tots els racons del relleu des de l'estima, la voluntat de descoberta i superació, el respecte i una consciència de bé col·lectiu a cuidar i preservar.

Els actes incívics es manifesten a nivell individual, probablement els més banals i repudiats, però també ho poden ser a nivell col·lectiu i administratiu. L'incivisme es afavorit a base de deslegitimar la muntanya com espai solemne, d'eliminar l'esforç i la simplicitat com a premissa per accedir als racons més bells. Banalitzar l'accessibilitat als llocs remots, urbanitzar les altures amb serveis sobers i corrosius. Atraure masses de visitants com a mesura d'èxit i bona gestió. Turistificar espais. Substituir la cultura excursionista per la de consum d'experiències o bé permetre àrees d'impunitat administrativa tals com les estacions d'esquí en el seu esdevenir parcs temàtics d'oci massiu. Una punyalada a tots els esforços de conscienciació i respecte envers les muntanyes i la seva sobrietat. Quin impacte té un paper al terra davant bulldozers obrint pistes, construint telefèrics o bé edificant restaurants a 2500 metres d'alçada?

Santi Pocino

L'any 2024 ha estat molt fèrtil en quant a actuacions, ja que se n'ha realitzat un total de quatre. Dues sota la direcció i organització de Mountain Wilderness Catalunya, una altre en col·laboració amb Mountain Wilderness França i una darrera conjuntament amb diverses entitats i organismes amb motiu del World Cleanup day.

■ Tossal de Cambrils (Solsonès)

Feia temps que teníem detectat el vehicle abandonat a la obaga del tossal de Cambrils situat prop del camí de la muntanya d'Alinyà a uns 1670 metres d'alçada. Veïns d'Alinyà ens van informar que hi romania des de feia uns quaranta anys i que amb tota seguretat havia estat usat per contrabandistes. Vem programar l'Acció per a mitjans d'abril quan de manera habitual l'obaga on es trobava el vehicle ja es neta de neu.

Una quinzena d'associats vam aconseguir desmantellar-lo en un parell d'hores. La feina va resultar de prou ben fer ja que del vehicle només en quedava la carcassa. Les restes van ser carregades en el remolc d'un tractor que va poder accedir fins al mateix paratge. Davallarem tota la càrrega fins al poble de Cambrils.

L'Acció es complementà amb l'ascensió al Tossal de Cambrils i amb una visita i explicació de les abundants i pintoresques construccions per emmagatzemar trumfes que hi ha a la zona.

Després d'un dinar de germanor, a la tarda al local social de l'Ajuntament férem l'Assemblea General ordinària de socis.

■ Alta Cerdanya

De la mà de Mountain Wilderness França, vam realitzar una nova acció conjunta als Pirineus Orientals, en aquest cas fou una triple actuació de retirada de residus i instal·lacions obsoletes que ens ocupà el primer cap de setmana de setembre en unes condicions tardorals. Tots els paratges on calia actuar requerien una llarga aproximació.

Partint de la Bollosa, s'actuà primerament en les restes d'un helicòpter estimbat a la Coma de la Llosa, sota l'estany Blau a la falda del Puig Peric. L'endemà diumenge la quarantena de voluntaris s'organitzaren en tres grups. Un per treballar al desmantellament de les restes de l'antiga cabana de Sobirans i la instal·lació obsoleta allà present. Els altres dos al Puig Carlit. Un feu el cim i davallà per la paret sud-est tot netejant de restes de l'helicòpter militar britànic que s'hi estavellà el 1986. Un segon grup accedí a la base de la canal per la coma dels Forats, en el vessant est del coll dels

Andorrans. S'ompliren fins a quatre saques tipus "big bag" de tot tipus de ferralla. Molta estava soterrada per la dinàmica de tartera que presenta la zona. No s'aconseguí la retirada total de la ferralla però sí la quantitat més significativa.

■ Sant Salvador (Montserrat)

Acció que representava la culminació de les fetes l'any 2022. Una vintena de voluntaris amb la col·laboració de la brigada del Parc Natural de la Muntanya de Montserrat van realitzar diverses tasques de restauració i reducció de l'impacte humà als voltants de l'ermita de Sant Salvador: es van retirar les darreres pilones de formigó d'un antic tancat, es van esborrar grafitis (una lacra creixent), es va netejar i millorar l'abric de Sant Salvador i també es va netejar la bassa de recollida de pluvials de sant Salvador. També es va refer un tram de mur de pedra seca sota el guiatge de mestres margers. A mitjans de novembre l'helicòpter retirà les saques de runes. L'Acció fou encabida en el marc de la commemoració del mil·lenari del Santuari del Montserrat.

■ Montsec d'Ares

Dissabte 19 d'octubre, en el marc del World Cleanup Day, des de diferents administracions i organitzacions, s'ha realitzat la retirada de vehicles abandonats a al cim de Sant Alís, Montsec d'Ares. Aquesta iniciativa, que estava planificada pel 21 de setembre, es va ajornar pel mal temps.

La jornada va començar amb la rebuda, a Àger, de l'alcaldeessa Mireia Burgués. Els participants van poder seguir una petita classe d'història geològica per part de Xavier Mir, del Geoparc Orígens, i rebre uns petits obsequis de la Societat d'amics de la muntanya (SAM).

Un cop arribats al cim de Sant Alís es van fer dos grups de treball. El primer, coordinat des de l'Ateneu del Pallars, es van concentrar en el desballestament d'un Seat 127 abandonat prop d'aquest cim.

Utilitzant diferents eines, principalment serres de sabre i radials, però també a cops de maça i mall, els participants van anar fent a peces aquest vehicle fins a deixar-les en sacs "Bigbag" per a ser transportats a deixalleria.

Un segon grup, compost per agents rurals de muntanya (GSM) i tècnics de l'Escola de la Federació catalana d'espeleologia de Catalunya (FCE), es van concentrar en un Jeep Ebro (Comando) estavellat fa més de 30 anys.

El descens fins a aquest tot terreny es va haver de fer seguint una línia de vida de 200 metres de cordes en verticals. Aquest 4x4 va caure, per la cinglera sud, als anys 90, quan es va desferenar accidentalment al cim de Sant Alís, per sort sense cap persona ferida.

Poc a poc, els tècnics i rurals, van poder anar desmuntant les diferents peces d'aquest antic vehicle, d'aproximadament una tona i mitja de pes, deixant-les preparades per a ser retirades en helicòpter.

La jornada de treball no va finalitzar fins a quarts de sis de la tarda, quan les bateries de la eines es van exhaurir. El 127 va quedar llest per a la seva retirada, i el "Comando" desballestat al 75 per cent. Tota la ferralla ha quedat llesta per a la seva

retirada, i des d'agents rurals, es gestionarà el reciclatge dels residus que s'havien abandonat.

Cal destacar la coordinació de diferents entitats implicades en la protecció del medi natural i a col·laboració entre administració i societat civil.

En aquesta edició del World Cleanup Day, organitzat des de el Geoparc Orígens, hi han participat l'Ateneu del Pallars, els GSM dels agents rurals, la Federació catalana d'espeleologia, la SAM, l'ajuntament d'Àger i Mountain Wilderness Catalunya.

■ Rodri, llapis, pinzells... i piolet!

L'Isidre Rodrigo, en "Rodri" pels amics i coneguts - els enemics li importaven un rave-, no es feia indiferent allà on fes acte de presència, ja fos per la seva vitalitat i energia, per la seva participació en dotzenes de projectes de tota mena o per la seva passió per la muntanya. Però si alguna cosa el definia era la seva increïble facilitat en el camp de la pintura i el dibuix, molt especialment en la temàtica de qualsevol activitat relacionada amb les muntanyes. Així escaladors, esquiadors i excursionistes, esdevenien preses fàcils pels seus llapis i pinzells, ja fos des d'un punt de vista còmic, irònic i fins i tot sarcàstic, però també amb una visió extremadament romàntica.

En Rodri va ser un artista autodidacta, nascut el 1930 a Barcelona, i degut a la guerra d'Espanya i la posterior lacra del feixisme que arrasarien les institucions, les entitats i associacions culturals de Catalunya, pràcticament mai va anar a escola. Potser aquest fet seria una de les causes del desenvolupament d'una imaginació i una creativitat fora de sèrie, així doncs els buits i les mancances de la seva infantesa i la seva joventut, tindrien dos punts de fuga que mica en mica anirien coincidint damunt de qualsevol paper: el dibuix i la muntanya.

De les primeres sortides al turó de Montcada, al Figueró, o més endavant a Montserrat, li quedarien gravades a la retina aquells paisatges màgics, gairebé irrealment, escenes que indefugiblement acabarien aquell petit viatge que començaria amb una mirada, passaria per l'interior d'un llapis per acabar en forma de petites obres d'art. De primer simples dibuixos fets a una tinta, però poc a poc amb ceres, aquarel·les o pintures a l'oli.

Els inicis al món de la muntanya d'en Rodri daten de mitjans dels anys quaranta, quan per anar més enllà del Tibidabo necessitaves "Salvoconductos" i permisos de la Guàrdia Civil, fet que dotava encara més a les muntanyes d'una aura de llibertat, però qüestions polítiques al marge, les muntanyes d'aquella època eren molt més llunyanes a les d'avui dia, encara que siguin al mateix lloc, més feréstegues, més salvatges, però també més boniques. També els muntanyencs de l'època eren diferents, vestits amb pantalons "Rocciatori", mitjons llargs de llana, fins i tot amb americana i corbata, donant una plàstica i una poesia a les escenes muntanyenques difícils sinó impossibles de trobar avui en dia. La decadència doncs als ulls d'en Rodri es veia inevitable, des del canvi climà-

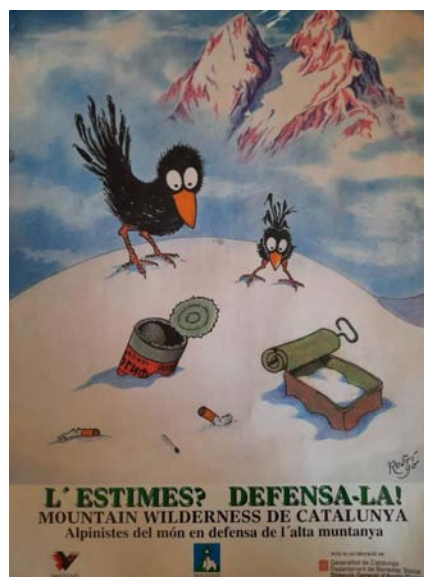
tic, la massificació de les muntanyes i els canvis de mentalitat dels nous muntanyencs, es plasmaven en una visió crítica, una mena de caricatura del que ens estem convertint com a espècie, i en el què estem convertint també el nostre hàbitat natural. La pèrdua constant de la visió poètica dels boscos i les carenes que ell havia conegut, en una transició dolorosa de l'espai natural cap a les muntanyes de deixalles i el mal gust, esdevenien poc a poc en la seva obra un petit mirall on veure'ns reflectits, com una mirada entre el passat d'infinita bellesa que ell va conèixer i un futur sense geleres ni cims coberts de neu com els que ell havia trepitjat, el món en definitiva on hi viuran els nostres fills i així consecutivament.

En Rodri no entenia l'art de cap altra manera que no fos anar més enllà de la bellesa de les formes i els colors, també hi afegia ineludiblement algun element pedagògic, com si darrera cada dibuix, cada pala de neu feta amb pintures a l'oli, o de les boirines que envoltaven les agulles de Chamonix de les seves aquarel·les s'hi pogues llegir "ei! Estimeu les muntanyes! Cuideu-les! No les feu malbé!!.."

Per això ja en vida, i també ara des del més enllà, la seva obra resta a la disposició de MOUNTAIN WILDERNESS CATALUNYA, però també de totes les entitats excursionistes que en vulguin fer us.

Perquè hi ha viatges que comencen damunt d'un paper o de qualsevol tela, i travessant la nostra mirada fins endins dels nostres cervells ens poden recordar que hi ha molta feina per fer, i molts cims encara per descobrir.

Jordi Rodri

Inauguració exposició

El passat 21 d'octubre es va donar el tret de sortida a la itinerància de l'exposició **Rodri: llapis, pinzells... i piolet**, fent la primera parada al Club Muntanyenc Sant Cugat. El seu president, Joan Bel, en va donar la benvinguda i va celebrar-ne l'acollida. A la inauguració també vam poder comptar amb la presència de Jordi Rodrigo, el fill d'en Rodri, que ens va parlar d'un munt d'anècdotes de la vida del seu pare. També van participar de la inauguració en Lambert Colás, president de Mountain Wilderness Catalunya, a qui en Rodri va transmetre l'amor per la muntanya, i en Jordi Merino, president de la FEEC, que va recalcar la importància de figures com en Rodri en la protecció de l'alta muntanya.

Una cinquantena d'assistents, molts d'ells històrics de l'excursionisme i l'escalada, ens van acompanyar en aquesta jornada tan especial.

Us convidem a la inauguració de l'Exposició
“Rodri: llapis, pinzells... i piolet”

Una exposició molt especial amb una petita selecció de l'obra gràfica d'Isidre Rodrigo, en “Rodri”.

Al Club Muntanyenc Sant Cugat,
Carrer de Bartomeu, 11
08172 Sant Cugat del Vallès - Barcelona

El proper 21 d'octubre
a les 19:00 hores

Itinerari exposició Rodri

Octubre 2024 – Club Muntanyenc Sant Cugat

Novembre 2024 al 13 de gener de 2025 - Club Excursionista de Gràcia

15 de gener al 10 de febrer 2025 - Universitat de Lleida

13 de febrer al 10 de març de 2025 – Societat Amics de la Muntanya Tremp

15 de març al 10 d'abril 2025 – Centre Excursionista de Lleida

15 d'abril al 30 d'abril de 2025 – Centre Excursionista Molins de Rei

Maig 2025 – Congrés Internacional de Museus de Muntanya Alp

7 de maig al 18 de juny de 2025 – Agrupació Excursionista Muntanya Sant Andreu

8 d'octubre a 25 d'octubre de 2025 - Agrupació Excursionista de Granollers

INTERNACIONAL. Acte a Milà, 9 de desembre del 2024

“Quan les dones i les muntanyes es troben, grans coses passen”

El passat 9 de desembre de 2024 Cóncep Miró, vicepresidenta de MWCat, va participar en l'acte *“Quando donne e montagna si incontrano, grandi cose accadono”*, que en el marc de la commemoració del *Dia internacional de la muntanya 2024* MWInt va organitzar al Teatro Bruno Munari de Milà (Itàlia).

El *Dia internacional de la muntanya* va ser establert per l'Assemblea General de les Nacions Unides l'any 2002. Des d'aleshores, l'11 de desembre de cada any es convida tothom a celebrar-ho donant a conèixer la

muntanya i des de MW especialment fent una crida per a la seva defensa i protecció.

Al llarg dels segles, els pobles de muntanya han desenvolupat múltiples estratègies per adaptar-se al seu entorn, enfrontar-se a les hostilitats del clima, reduir la pobresa i protegir la biodiversitat. Aquest any 2024 el Dia internacional de la muntanya es centrava precisament en aquestes virtuts de la seva gent amb el lema *“Solucions basades en les muntanyes per a un futur sostenible: innovació, adaptació i joventut”*, destacant aquest triple enfocament: *innovació* clau per abordar els reptes, *adaptació* crucial per augmentar la resiliència i reduir la vulnerabilitat, i *participació ac-*

tiva del jovent essencial per a la sostenibilitat a llarg termini als entorns de muntanya.

MWInt, ONG compromesa amb la protecció i la preservació del patrimoni natural i cultural de les muntanyes, ha escollitenguany amb aquest acte a Milà de la mà de MWItàlia explicar una experiència d'innovació, adaptació i joventut protagonitzada per dones que l'entitat duu a terme a la zona muntanyenca de la vall del riu Swat, a la regió del Khyber Pakhtunkhwa del nord del Pakistan, just a la frontera amb l'Afganistan.

El Projecte Swat, iniciat l'any 2018, ha format desenes de joves pakistaneses a la muntanya, que han acompanyat alpinistes voluntaris i instructors en equips mixtes europeus-pakistanesos en la descoberta i reconeixement de rutes de senderisme i muntanyisme en aquesta zona, que quedaran descrites en una guia dedicada al turisme sostenible a la muntanya que s'està redactant. A més de la guia, el Projecte Swat treballa juntament amb les autoritats i els interlocutors locals amb l'horitzó de la creació d'un parc nacional a la regió.

Dues edicions del Projecte Swat han estat íntegrament femenines: *Girls in Action 1* l'any 2022 i *Girls in Action 2* l'any 2024. Han consistit en la formació per part d'un equip d'expertes i instructoras íntegrament femení- a joves noies pakistaneses a les muntanyes i al gaudi sostenible dels entorns de muntanya. *Girls in Action* és una història d'emancipació, en un país on les muntanyes segueixen sent en gran part una reserva masculina i els rols socials tradicionals continuen limitant les aspiracions de les dones.

La vicepresidenta de MWCat, Cóncep Miró, ha participat al Pakistan en ambdues edicions de *Girls in Action*, a més d'altres campanyes del Projecte Swat,

i per a explicar aquesta història, MWInt l'ha convidat juntament amb la resta de l'equip d'expertes i monitores d'alpinisme i escalada, que han aportat el seu testimoni a través d'imatges, anècdotes i curiositats en un acte que ha estat alhora emotiu i reivindicatiu de dones i muntanyes. Per completar l'acte es va projectar el documental 'Swat Girls in Action', enregistrat in situ durant la formació al Pakistan, i per acabar d'arrodonir l'esdeveniment una actriu va glossar l'emotiva vivència personal d'una de les joves noies participants pakistaneses. Aquest esdeveniment forma part de les iniciatives promogudes per la Convenció Alpina en el marc del Reading Mountains Festival.

Afegir finalment que, les formacions al Swat han estat possibles gràcies a l'esforç col·laboratiu de Mountain Wilderness amb l'ISMEO (Associació Internacional d'Estudis Mediterranis i Orientals) i el CAAI (Club Alpí Acadèmic Italià), el suport econòmic de Banca Sella i Mountain Partnership (FAO) i la contribució amb material i equipament de muntanya de les reconegudes firmes SCARPA i Ferrino.

Cóncep Miró i Carrera

Participant del Projecte Swat, vicepresidenta de MWCat i membre del Governing Board de MWInt.

■ Fòrum a Prada de Conflent

40 anys de la Reserva Natural de Mantet: "Reinventem la muntanya. Quina muntanya tenim, quina muntanya volem?"

Enguany la Reserva Natural de Mantet commemora el seu 40è aniversari des de la seva creació.

La vicepresidenta de Mountain Wilderness Catalunya, Cóncep Miró, va assistir el passat cap de setmana 1 i 2 de febrer de 2025 als actes de commemoració del 40è aniversari de la creació de la Reserva Natural de Mantet, organitzats conjuntament per la mateixa Reserva, el Grup Pirinenc Rossellones Excursionista Nord-Català i Mountain Wilderness França.

El dissabte 1 de febrer, va tenir lloc el **Fòrum "Reinventem la muntanya. Quina muntanya tenim, quina muntanya volem?"** a l'amfiteatre del l'Institut Charels Renouvier a Prada de Conflent. Un fòrum ciutadà obert al públic per debatre sobre del futur de les muntanyes davant els canvis globals, amb la

participació de: Jean-Luc Blaise, alcalde de Mantet, gerent de la Reserva Natural de Mantet i president de la Federació de reserves naturals de Catalunya; Florian Chardon, director del Grand Site Canigó; Vicent Vles, professor emèrit de la Universitat de Tou-

louse i expert en turisme de muntanya; i Fiona Mille, presidenta de Mountain Wilderness França que presentava el seu nou llibre *"Réinventons la montagne. Alpes 2030. Un autre imaginaire est possible"*.

En el marc d'aquest Fòrum vàrem tenir l'oportunitat d'anunciar el Decàleg de Mountain Wilderness Catalunya "Denúncia de les agressions i amenaces que pateixen les muntanyes de Catalunya i les pràctiques muntanyenques sostenibles" que presentem en aquest mateix butlletí.

El diumenge 2 de febrer vàrem compartir la tradicional caminada al coll de Mantet, gaudint d'una visita guiada per la zona gràcies als guies de la *Maison de la nature* de Mantet. Aquesta visita ens va permetre compartir la preocupació que a les dues bandes de

la portella de Mantet tenim les entitats d'una i altra banda envers l'agressió que pot representar el projecte anomenat Vallter 365 i ens va permetre començar a establir complicitats i sinèrgies per lluitar conjuntament per la defensa d'aquestes muntanyes.

■ Reunió Mountain Wilderness Internacional a França

Els dies 7, 8 i 9 de febrer de 2025 Mountain Wilderness Catalunya vàrem participar en la reunió-trobada presencial que va tenir lloc a la Gite les Ombelles, enmig de l'impressionant massís del Vercors a França, sota l'amfitrionatge dels companys i companyes de Mountain Wilderness França.

Ens hi vàrem aplegar representants de: MW France, MW Catalunya, MW Alemanya, MW Itàlia i el MW Asian Desk. Per part de Catalunya hi vàren participar; Jordi Quera, vicepresident de Mountain Wilderness Internacional; i Cóncep Miró, vicepresidenta de Mountain Wilderness Catalunya.

Ha estat una profitosa trobada de l'equip directiu internacional i els representants de les diferents organitzacions territorials. Els temes més urgents que es

varen posar sobre la taula són: l'amenaça compartida per Itàlia, França i Catalunya que representen els Jocs Olímpics d'Hivern; les accions 2025 en el marc de l'Any Internacional de la Preservació de les Glaceres; i la necessitat d'actualització de les línies d'acció i les de reflexió per a la defensa de les muntanyes al segle XXI.

■ 42a Edició Festival de cinema de muntanya de Torelló

En la passada edició el premi es concedí a la pel·lícula *Everest Invaders* de Jean-Michel Jorda. França. 2023. 53'. L'argument de la pel·lícula se centra en el fet que als darrers anys s'observa com les muntanyes es converteixen, davant dels nostres ulls, en un immens terreny esportiu. L'alpinisme ha esdevingut un bé de consum com qualsevol altre. L'Everest és l'abocador més alt del món. Els nous alpinistes han envaït els cims de 8.000 metres, les muntanyes s'estan urbanitzant i es

genera una contaminació que està provocant un inexorable col·lapse de la vida. L'entrega del guardó fou a càrrec de Cóncep Miró, vice-presidenta de l'entitat.

El documental ja es pot veure al 3Cat en versió catalana: *Invasors de l'Everest*

https://www.3cat.cat/3cat/invasors-de-leverest/video/6319086/?ext=SM_WP_F4_CE24_

CORDADA DE MOTS 2024

“Sota seu no es veien res més que onades de muntanyes, de muntanyes immenses i silencioses que s’ajeien, s’aplanaven, se submergien en la quietesa ombrívola del capvespre [...]. La Mila hi cercà, en aquell desert blau, la taca alegre d’una fumarola, d’una caseta, d’una figura humana... però no hi descobrí res, ni la més petita senyal que denunciés la presència i la companyia dels homes. Quina solitud! -murmurà [...].”

(Víctor Català, pseudònim de Caterina ALBERT, *Solitud*, 1908)

“Em semblava que aconseguia copsar la muntanya quan l’home no hi era. Jo no la molestava, era un convidat ben rebut; llavors sabia altre cop que en companyia seva no em sentiria sol.”

(Paolo COGNETTI, *Les vuit muntanyes*, 2016, traducció catalana de Xavier Valls, Navona, 2018)

“Encara que sigui poca cosa, preservem sempre les altes muntanyes. No les deixem alterar. Que siguin sagrades: que pertanyin a la humanitat. Que almenys elles estiguin reservades a la solitud, que restin com a fonts de vida supraterrenal, llocs sants on hom miri cara a cara l’infinit i l’etern, compti els batecs del seu cor enmig del silenci, senti els astres a través del forat negre de l’espai.”

(Franz SCHRADER, *A què es deu la bellesa de les muntanyes*, 1898)

“El ritme sostingut del moviment en una ascensió llarga també fa el seu paper per aportar una sensació de benestar, i això no ho pot aconseguir cap sistema mecànic d’ascensió”

(Nan SHEPHERD, *La muntanya viva*, 1977, traducció catalana d’Aurora Ballester, Sidillà, 2017).

“Els excursionistes tenen tant delit de caminar, com d’instruir-se i ésser útils a la col·lectivitat. Procuren estudiar els múltiples aspectes de la natura, al mateix temps que la contemplen.”

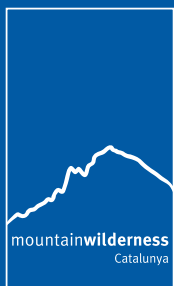
(Salvador LLOBET, geògraf i fundador de l’editorial Alpina, 1930)

FOTO DENÚNCIA

A la Serra de les canals (Alt Urgell) es van construir unes vies ferrades fa no gaires anys. Adjudicades les obres el 2019 ja han deixat una empremta visible en forma de traça que solca la paret.

Més enllà de la conveniència o no, de l'ètica, de l'emplaçament o de l'opció de model econòmic, el que resulta innegable és l'impacte visual. Demostrant l'alt trànsit de personal. Ignorem fins a quin punt reverteix en l'economia local. Els termes en que va ser dissenyada ja ho diu tot: i voluntat d'atractiu turístic.

MOUNTAIN WILDERNESS DE CATALUNYA

ALPINISTES DE TOT EL MÓN EN DEFENSA DE L'ALTA MUNTANYA

www.mountainwilderness.cat

Han col·laborat en aquest butlletí:

Lambert Colàs, Santi Pocino, Jaume Llanes, Koki Gassiot, Carles Giné-Janer, Joan Jover, Núria Puig, Jaume Llanes, Jordi Quera, Cóncep Miró, Alba Martínez i Jordi Rodri.

La quota anual de MWC és de 20 euros per associat o de 50 euros per entitat.

El compte corrent on podeu ingressar la quota tots els que no la tingueu domiciliada i les vostres aportacions, és el:

ES 28 3140 0001 97 0011932600

Caixa Guissona

Mountain Wilderness de Catalunya, no coincideix necessàriament amb els conceptes i posicions dels autors que signen els articles.

Foto Portada: Circ d'Ulldeter

Autor: Lambert Colàs

Feu-nos arribar les vostres fotos denúncia a:

correu@mountainwilderness.cat

i les publicarem.

Mountain Wilderness Internacional
internationalmw@gmail.com
<http://www.mountainwilderness.org>

Mountain Wilderness Germany e. V.
Waldstrasse 31a
82237 Wörthsee-Steinebach
Tel: 08153 889795
info@mountainwilderness.de

Mountain Wilderness Àustria
<http://www.mountainwilderness.at>

Mountain Wilderness Espanya
Mountain Wilderness de Ayllón,
Guadarrama y Gredos
Calle Hermanos Álvarez Quintero 2, local
28004 MADRID
info@mountainwilderness-agg.org
<http://mountainwilderness-agg.org>

Mountain Wilderness França
Maison de la Nature et de l'Environnement de
l'Isère. 5, Place Bir Hakeim
F-38000 GRENOBLE
Tel: 04 76 01 89 08 - Fax: 04 76 01 89 07
<http://www.mountainwilderness.fr>

Mountain Wilderness Nederland
<http://www.mountainwilderness.nl>

Mountain Wilderness Itàlia
sede legale:
viale Venezia, 7 - 30171 Mestre (VE)
sede operativa e segreteria:
via Legnago, 73 - 41049 Sassuolo (MO)
web@mountainwilderness.it
<http://www.mountainwilderness.it>

Mountain Wilderness Pakistan
Fax: (00 92) 51 22 06 557
ISLAMABAD

Mountainwilderness Schweiz
Suisse Svizzera Svizra
Sandrainstrasse 3
CH-3007 Bern
PC 20-5220-5
Tel: +41 (0)31 372 30 00
info@mountainwilderness.ch
<http://www.mountainwilderness.ch>

Mountain Wilderness de Catalunya

Rambla, 41
08002 Barcelona
Tel.: (00 34) 93 412 07 77
correu@mountainwilderness.cat
<http://www.mountainwilderness.cat>

President: Lambert Colàs

Vicepresident 1er: Cóncep Miró

Vicepresident 2on: Santi Pocino

Tresorera: Núria Puig

Secretària: Montse Solé

Vocal: Jordi Quera

Vocal: Carles Giné-Janer

Vocal: Joan Jover

Vocal: Vicenç Sànchez

Vocal: Koki Gassiot

Vocal: Alba Martínez-Picó

Vocal: Jaume Llanes